

ความต้องการในการศึกษาต่อเนื่องของอาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์

ในมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยครู

นางสาวพิมพ์พร รังสิกรรุม

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๓๖

ISBN 974-562-159-5

011330

I1668๑๑๑

๑/

**THE NEEDS FOR CONTINUING EDUCATION OF THE LIBRARY SCHOOL FACULTY
IN UNIVERSITIES AND TEACHERS' COLLEGES**

Miss Pimpan Rangsigunpoom

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Library Science

Graduate School

Chulalongkorn University

1983

ISBN 974-562-159-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความต้องการในการศึกษาต่อเนื่องของอาจารย์ผู้สอนวิชา
 บรรณารักษศาสตร์ในมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยครู
 โดย นางสาวคิมพรรณ รังสิกรรหม
 ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์
 อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์สุนทร หังสสุต

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
 ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... *Signature* คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัย
 (รองศาสตราจารย์ ดร.สุประสิทธิ์ บุญนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... *Signature* ประธานกรรมการ
 (รองศาสตราจารย์อัมพร ศิษะระ)

..... *Signature* กรรมการ
 (รองศาสตราจารย์สุนทร หังสสุต)

..... *Signature* กรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ทวี รุ่งจินดา)

..... *Signature* กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์เจตนิบว หันธุ์ธิดา)

..... *Signature* กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรรณพิมล กุลบุญ)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ความต้องการในการศึกษาต่อเนื่องของอาจารย์ผู้สอนวิชา บรรณารักษศาสตร์ ในมหาวิทยาลัยและวิทยาลัย
ชื่อนิสิต	นางสาวพิมพ์พรณ รังสิกรรพุม
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ สุนทรี หังสสุต
ภาควิชา	บรรณารักษศาสตร์
ปีการศึกษา	๒๕๒๕

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการ ความคิดเห็น เหตุจูงใจ และปัญหาในการศึกษาต่อเนื่องของอาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ ในมหาวิทยาลัย และวิทยาลัยครู รวมทั้งข้อเสนอแนะของอาจารย์ในการจัดการศึกษาต่อเนื่องทาง บรรณารักษศาสตร์ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับสถาบันที่สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ และ สถาบันที่เกี่ยวข้องใช้ เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่องให้สอดคล้องกับ ความต้องการของอาจารย์

วิธีดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามให้อาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ ในมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยครู ซึ่งกำลังปฏิบัติการสอนอยู่ระหว่างปีการศึกษา ๒๕๒๕ จำนวน ๒๒๐ คน ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนำมาวิเคราะห์เสนอในรูปของร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า อาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ในมหาวิทยาลัย และวิทยาลัยครูส่วนใหญ่ มีความเห็นพ้องต้องกันว่า การศึกษาต่อเนื่องมีความจำเป็นต่อ การปฏิบัติงานทั้งในปัจจุบันและอนาคต และมีความสำคัญต่อการพัฒนาบุคลากร เพราะ ทำให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพ กิจกรรมการศึกษาที่อาจารย์เห็นว่า มีความสำคัญต่อการพัฒนาบุคลากรมาก คือ การอ่านวรรณกรรม การเขียนบทความ ตำรา และการศึกษาต่อทางบรรณารักษศาสตร์ ในการจัดการศึกษาต่อเนื่องให้มีประสิทธิภาพ

อาจารย์มีความเห็นว่า สถาบันการศึกษาและสถาบันที่เกี่ยวข้อง ควรจัดกิจกรรมการศึกษา ต่อเนื่องให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และควรร่วมมือกันในการจัดการศึกษา ต่อเนื่อง

เหตุจริงใจที่ทำให้อาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ต้องการศึกษาต่อ คือ ต้องการเพิ่มพูนความรู้ให้ทันต่อความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพ สำหรับปัญหาในการศึกษาต่อเนื่อง เนื้อหาวิชาไม่ตรงกับความต้องการ ขาดเงินทุนสนับสนุน สถานที่จัดกิจกรรม อยู่ไกล และไม่ทราบว่ามีการจัดการศึกษาต่อเนื่องที่ใด

อาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ต้องการศึกษาต่อเนื่องทั้งแบบเป็นทางการ และแบบไม่เป็นทางการ แต่ต้องการการศึกษาต่อเนื่องแบบไม่เป็นทางการมากกว่าแบบเป็นทางการ สำหรับการศึกษาต่อเนื่องแบบเป็นทางการ อาจารย์ต้องการการอบรมบรรณารักษศาสตร์ที่มีวัตถุประสงค์การศึกษาทางบรรณารักษศาสตร์ในระดับประกาศนียบัตรหลังปริญญาโท และในระดับปริญญาเอก โดยต้องการศึกษาในมหาวิทยาลัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ สำหรับการศึกษาต่อเนื่องแบบไม่เป็นทางการอาจารย์ต้องการในระดับมากที่สุดทุกกิจกรรม คือ การอ่าน วรรณกรรมทางบรรณารักษศาสตร์ การเขียนบทความ หนังสือ การวิจัย การประชุม การสัมมนา การสนทนาทางวิชาการอย่างไม่เป็นทางการกับเพื่อนร่วมงาน โดยต้องการให้ภาคีวิชาบรรณารักษศาสตร์ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยร่วมกับภาคีวิชาบรรณารักษศาสตร์เป็นผู้จัดกิจกรรม

อาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ต้องการศึกษาต่อเนื่องทางบรรณารักษศาสตร์ ทุกวิชาในระดับมาก นอกจากนี้อาจารย์ยังต้องการศึกษาสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้องกับบรรณารักษศาสตร์ เช่น สารนิเทศศาสตร์ คอมพิวเตอร์ สื่อการสอน สถิติ การบริหาร

ข้อเสนอแนะ

สถาบันการศึกษาที่สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ สมาคมทางวิชาชีพและสถาบันอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องควรร่วมมือกันจัดกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่อง ทั้งแบบเป็นทางการและแบบไม่เป็นทางการเพื่อสนองความต้องการของอาจารย์ผู้สอนวิชา บรรณารักษศาสตร์

Thesis Title The Needs for Continuing Education of the
Library School Faculty in Universities and
Teachers' Colleges

Name Miss Pimpan Rangsigunpoom

Thesis Advisor Associate Professor Sundhari Hansasuta

Department Library Science

Academic 1982

ABSTRACT

The purposes of this thesis were to study the needs, opinions, motivations problems including the suggestions in continuing education of the library school faculty in universities and teachers' colleges, in order to be the guidelines for the library schools and other insitutes in providing the continuing education programs as they want

The research was done through 220 questionnaires distributed to library school faculty in eight universities and thirty-six teachers' colleges in the academic 1982. 182 questionnaires (82.71 %) were returned. The data was analyzed and presented in forms of Percentage, Mean and Standard Deviation.

The result of the research can be summed up as that most of library school faculty in universities and teachers' colleges agree that continuing education is necessary in teaching process and important for personnel development. Reading, writing

articles and textbooks and upgrading in library science are the continuing education activities that are important for personnel development. In order to provide efficient continuing education activities, library schools, professional associations and other institutes should participate in providing continuing education. Besides, activities should meet individual needs. The important motivations in continuing education are to improve their knowledge and make themselves progress. As to their problems the serious ones are that the content of subjects are not as they need, lack of money support, inconvenient location and lack of information where the activities take place.

The library school faculty wants both formal and informal continuing education, but they want more informal continuing education than formal continuing education. For formal continuing education activities, they want short courses, post master degree and doctoral degree in library science in universities both in country and abroad. For informal continuing education activities, they want all activities such as reading, writing, research participation, conference, seminar, and study groups. The institutes wanted in providing the informal activities are library science department and university library in cooperation with library science department.

The library school faculty wants to study all subjects in library science and other subjects concerning library science such as information science, computer science, statistics, audiovisual materials and administration.

Recommendation

The library schools, professional association and other institutes concerning library education should use the result of this study as guidelines for providing continuing education activities both formal and informal in order to meet the needs of the majority of the library school faculty.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลงได้ด้วยความรู้ของรองศาสตราจารย์ สุนทรี หังสสุต
ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขเนื้อหา
ของเรื่อง ตลอดจนชี้แจงเคลือบข้อสงสัยตั้งแต่ต้นจนกระทั่งสำเร็จ และได้รับความกรุณาจาก
รองศาสตราจารย์อัมพร ทิษะระ หัวหน้าภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์ตรี รื่นจินดา หัวหน้าภาควิชาสถิติ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ผู้ช่วยศาสตราจารย์
เจลิยว พันธุ์สีดา หัวหน้าภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขต
ประสานมิตร และผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมพิมล กุลบุญ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย ผู้ซึ่งกรุณาสละเวลาอ่าน และให้คำแนะนำที่มีคุณค่าอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณอาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ในมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยครู
ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการตอบแบบสอบถาม ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ทุกคน โดยเฉพาะ
วิสัย อัคคศิขยา วรณนที พุวีธนา อารีย์ รังสิโยภาส รัชนิกร อินเล็ก และ วิชัย
ประสิทธิ์วุฒิเวทย์ ที่ให้ความสนับสนุน และให้ความช่วยเหลือให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้
ด้วยดี

กราบขอบพระคุณ พ่อ แม่ และพี่ ๆ ที่เป็นกำลังใจ และให้ความช่วยเหลือในด้าน
ทุนการศึกษา จนผู้วิจัยสามารถทำงานสำเร็จตามความประสงค์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
พิมพ์พรหม รังสิกรรพุม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
รายการตารางประกอบ	ค
บทที่	
๑. บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๔
สมมุติฐานของการวิจัย	๕
ขอบเขตของการวิจัย	๖
ข้อตกลงเบื้องต้น	๗
คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย	๘
วิธีดำเนินการวิจัย	๙
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	๑๑
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๑๑
๒. การศึกษาต่อเนื่อง	๑๒
ความหมายของการศึกษาต่อเนื่อง	๑๒
ความสำคัญของการศึกษาต่อเนื่อง	๑๓
ความจำเป็นในการศึกษาต่อเนื่องทางบรรณารักษศาสตร์	๑๔
ประเภทและรูปแบบกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่อง	๑๔
กิจกรรมการศึกษาและสถาบันที่จัดกิจกรรมการศึกษาต่อเนื่อง	
ทางบรรณารักษศาสตร์ในประเทศไทย	๑๖

บทที่	หน้า
๓. วิธีดำเนินการวิจัย และผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๔๗
การสร้างแบบสอบถาม	๔๗
การเก็บรวบรวมข้อมูล	๔๘
การวิเคราะห์ข้อมูล	๔๘
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๕๑
๔. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	๗๖
สรุปผลการวิจัย	๗๗
อภิปรายผล	๘๒
ข้อเสนอแนะ	๘๔
บรรณานุกรม	๔๒
ภาคผนวก	๔๗
ประวัติผู้เขียน	๑๑๔

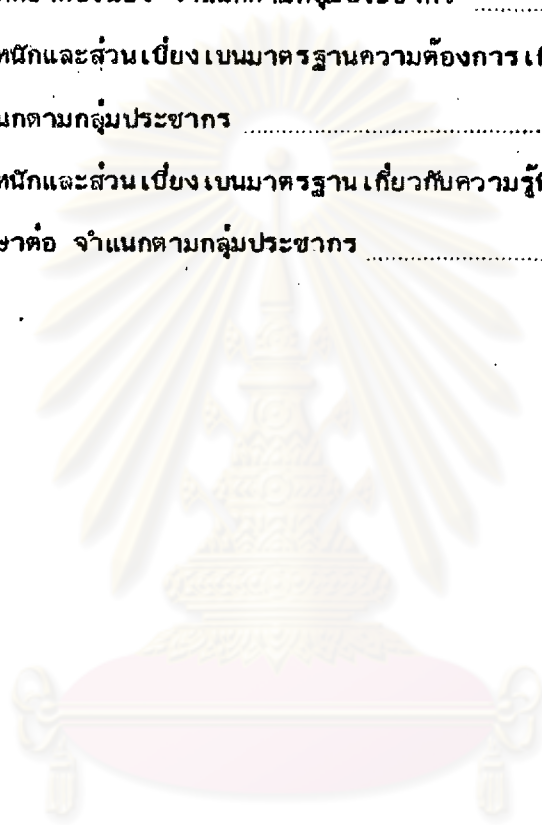
ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
๑. จำนวนและร้อยละของอาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ จำแนกตามเพศ	๕๑
๒. จำนวนและร้อยละของอาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ จำแนกตามอายุ	๕๒
๓. จำนวนและร้อยละของอาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ จำแนกตามวุฒิการศึกษา	๕๓
๔. จำนวนและร้อยละของอาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ จำแนกตามระยะเวลาในการสอน	๕๔
๕. จำนวนและร้อยละของอาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ จำแนกตามตำแหน่งทางวิชาการ	๕๕
๖. จำนวนและร้อยละของอาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่	๕๕
๗. จำนวนและร้อยละของอาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ จำแนกตามความพอใจในอาชีพ	๕๖
๘. จำนวนและร้อยละของอาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ ที่เคยและไม่เคยศึกษาต่อในระดับที่สูงกว่าวุฒิตีพิมพ์	๕๖
๙. ค่าเฉลี่ยน้ำหนักและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับกิจกรรม การศึกษาที่เคยกระทำหรือมีส่วนร่วม จำแนกตามกลุ่มประชากร	๕๗

๑๐.	คำเจ็ลยน้ำหนึกและส่วนเป็ยง เบนมาตรฐานความคิดเห็น เกี่ยวกั ความสำคัของการศึกษาต่อเนือง จำแนกตามกลุ่มประชากร	๕๕
๑๑.	คำเจ็ลยน้ำหนึกและส่วนเป็ยง เบนมาตรฐานความคิดเห็น เกี่ยวกั การดำเนิการจัคการศึกษาต่อเนือง จำแนกตามกลุ่มประชากร	๕๕
๑๒.	คำเจ็ลยน้ำหนึกและส่วนเป็ยง เบนมาตรฐานความคิดเห็น เกี่ยวกั ความสำคัของกิจกรรมการศึกษาต่อเนืองที่มีต่อการพัฒนาบุคลากร จำแนกตามกลุ่มประชากร	๖๐
๑๓.	คำเจ็ลยน้ำหนึกและส่วนเป็ยง เบนมาตรฐานเหตุจูงใจที่ด้องการ ศึกษาต่อเนือง จำแนกตามกลุ่มประชากร	๖๒
๑๔.	คำเจ็ลยน้ำหนึกและส่วนเป็ยง เบนมาตรฐาน ปัญหาในการศึกษา ต่อเนือง จำแนกตามกลุ่มประชากร	๖๔
๑๕.	คำเจ็ลยน้ำหนึกและส่วนเป็ยง เบนมาตรฐานความต้องการเกี่ยวกั ประเภทของการศึกษาต่อเนือง จำแนกตามกลุ่มประชากร	๖๕
๑๖.	คำเจ็ลยน้ำหนึกและส่วนเป็ยง เบนมาตรฐานความต้องการกิจกรรม การศึกษาต่อเนืองแบบ เป็นทางการ จำแนกตามกลุ่มประชากร	๖๖
๑๗.	คำเจ็ลยน้ำหนึกและส่วนเป็ยง เบนมาตรฐานความต้องการกิจกรรม การศึกษาต่อเนืองแบบไม่ เป็นทางการ จำแนกตามกลุ่มประชากร	๖๗
๑๘.	คำเจ็ลยน้ำหนึกและส่วนเป็ยง เบนมาตรฐานความต้องการเกี่ยวกั สถานศึกษาสำหรับการศึกษาต่อเนืองแบบ เป็นทางการ จำแนกตามกลุ่มประชากร	๖๘
๑๙.	คำเจ็ลยน้ำหนึกและส่วนเป็ยง เบนมาตรฐานความต้องการเกี่ยวกั สถานศึกษาสำหรับการศึกษาต่อเนืองแบบไม่ เป็นทางการ จำแนกตามกลุ่มประชากร	๖๙

๒๐. คำเจ็ลน้ำหนึกและส่วนเป็ยง เบนมาตรฐานความต้องการ เกี่ยวกั
รูปแบบการศึษาตือเนื่อง จำแนกตามกลุ่มประชากร ๗๐
๒๑. คำเจ็ลน้ำหนึกและส่วนเป็ยง เบนมาตรฐานความต้องการ เกี่ยวกั
ผู้สอน จำแนกตามกลุ่มประชากร ๗๑
๒๒. คำเจ็ลน้ำหนึกและส่วนเป็ยง เบนมาตรฐาน เกี่ยวกัความรู้ที่
ต้องการศึษาต่อ จำแนกตามกลุ่มประชากร ๗๒

ศูนย์วิทย์ทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย